

MAI XUÂN

Xử lý ra hoa-đậu trái-nuôi trái SẦU RIÊNG

Vừa cập nhật thêm những kỹ thuật mới được một số nhà kỹ thuật, nhà vườn, trang trại áp dụng thành công, chúng tôi xin trình bày kỹ thuật cụ thể từng giai đoạn như sau:

A. GIAI ĐOẠN SAU THU HOẠCH: Nhà vườn cần làm 4 công việc sau:

1. Bón phân phục hồi & tưới nước:

Thu hoạch xong bón khoảng 2 kg Urê + 1 kg NPK 16.16.8 + 1 kg Super lân + 30-40 kg phân chuồng hoai / cây 5-6 tuổi (nên bón thêm 5-10 lít phân dơi hoặc MX-02) và tưới nước thường xuyên.

2. Cắt tỉa cành:

Cắt bỏ cành đan chéo, cành bệnh, cành gãy yếu, cành kiệt sức vì đã ra nhiều trái. Đối với cây quá cao thì bấm ngọn, chừa lại chiều cao của cây khoảng 4-5 m. Chú ý để lại 1 cành có lá nhiều để che các thân cành nơi chỗ ngọn vừa cắt nhằm tránh hiện tượng cháy cành.

3. Thúc ra lá non:

Pha 15 g **Food-MX1 (35-5-5+5Mg)** / 8 lít phun sương đều cây 1 lần thúc ra lá non đồng loạt.

4. Phát triển & bảo vệ bộ lá: Sầu riêng nên NUÔI CÂY hơn NUÔI TRÁI.

Pha 35 ml **DUỖNG LÁ** + 15 g **Food-MX1 (35-5-5+5Mg)** / 8 lít phun sương định kỳ 2-3 lần (10 ngày/lần) để giúp bộ lá sung tốt. Có thể pha thêm thuốc phòng trừ sâu bệnh.

B. XỬ LÝ RA HOA:

I. HỖ TRỢ SẦU RIÊNG RA HOA CHÍNH VỤ:

Khi mùa khô được khoảng 2-3 tháng, thân cây Sầu riêng có biểu hiện răn nứt rồi cây ra hoa. Mùa này là chính vụ, cây dễ ra hoa nhưng trái bán không được giá cao. Để Sầu riêng ra hoa tốt, ra hoa đồng loạt và sớm vụ hơn các vườn xung quanh khoảng 2-3 tuần, nhà vườn cần làm 3 bước sau:

Bước 1: Bón phân đón ra hoa, tạo mầm hoa

- Vào cuối mùa mưa-đầu khô, bón cho cây khoảng 2 kg DAP + 1 kg K_2SO_4 / cây 5-6 tuổi.
- Khi lá đang phát triển, cứ 10 ngày 1 lần, phun **F.Bo-Bột Ra Hoa**: 15 g / 8 lít 2-3 lần nhằm giúp cây phân hóa mầm hoa tốt, làm bộ lá mau già, ức chế sự phát triển chồi non. Đồng thời ngưng tưới nước. Hoặc phun **Food-MX3 (1-21-21+3Zn)** hay **Food-MX2 (5-50-5+0,5B)** cũng tạo mầm hoa tốt.

Bước 2: Phun thuốc thúc nhú mầm hoa (tạo u)

Khi thấy lá cây đã đủ độ già (có màu xanh trắng, sáng bóng) và thời tiết nắng được hơn 1 tháng, pha 35 ml **RA HOA C.A.T** (2 nắp lưng) + 15 g **F.Bo-Bột Ra Hoa** / 8 lít phun sương đều tán cây và trong thân 2 lần (7 ngày / 1 lần) thúc nhú mầm hoa (tạo u) tốt. Có thể phun bổ sung 1-2 lần cho đến khi thân cây có biểu hiện răn nứt, nổi u.

Bước 3: Rước bông đồng loạt

Khi mầm hoa nhú (thấy những u nhỏ ở mặt dưới và bên hông cành, tức thấy nụ hoa dạng mắt cua) lập tức pha 35 ml **RA HOA C.A.T** + 15 g **F.Bo-Bột Ra Hoa** (hoặc **Food-MX3 (1-21-21+3Zn)**) / 8 lít phun sương đều tán cây và trong thân 1 lần giúp hoa nhú dài ra. Còn gọi là làm hoa "nứt sáng" đồng loạt trên cành và hạn chế hiện tượng u bị thui đen. Đồng thời tưới nước đều đặn lại cho cây.

II. XỬ LÝ RA HOA SỚM VỤ:

1. Xử lý ra hoa sớm vụ ở Miền Tây: Để có trái bán vào đầu năm Ất Dậu, làm 4 bước như sau:

Bước 1: Bón phân đón ra hoa

Khi lá non sắp mở hết, lá sắp có màu xanh trắng, bón khoảng 2 kg DAP + 1 kg K_2SO_4 / cây 5-6 tuổi.

Bước 2: Bắt cây cảm ứng ra hoa

Có 3 cách: Tạo khô hạn, phun Paclobutrazol kết hợp với xiết nước và ngược lại.

- ✦ **Cách 1-Tạo khô hạn:** *Sâu riềng gặp thời gian khô hạn thì mới ra hoa. Do vậy, khi lá non đã mở hết, đã đủ độ chín của lá (lá có màu xanh trắng, bóng láng) thì:*
    - Xiết nước: dọn sạch cỏ, rơm rạ quanh gốc, phơi đất cho mau khô. Đào rãnh thoát nước xung quanh gốc rồi dùng nylon phủ kín phần đất dưới tán và rút khô kiệt nước mương.
    - Thường xiết nước cho đến khi xuất hiện mầm hoa (những u nhỏ ở mặt dưới cành) thì mới bỏ nylon và tưới nước từ từ lại hoặc che cả nylon trong mùa mưa dầm, nhưng có tưới thỉnh thoảng cho cây.
  - ✦ **Cách 2-Phun Paclobutrazol kết hợp xiết nước:** Cách này chỉ áp dụng cho những cây không bị nứt thân, xì mủ.
    - Khi cây có 2 cơi đọt, lá non của cơi 2 đã mở hết, đã đủ độ chín của lá (lá có màu xanh trắng, bóng láng), pha 50 g **Paclobutrazol 10 WP** (tên là Cultar ...) / 8 lít phun sương đều tán cây.
    - Phun thuốc xong 4-5 ngày sau thì tiến hành xiết nước như cách 1.
  - ✦ **Cách 3 -Xiết nước kết hợp phun Paclobutrazol:** Cách này chỉ sử dụng cho những cây khỏe mạnh, cành lá sum suê và nhiều tuổi.
    - Khi lá của cơi 2 đã mở hết, đã đủ độ chín của lá (lá có màu xanh trắng, bóng láng) thì tiến hành xiết nước như cách 1.
    - Khoảng 2-3 tuần sau, pha 50 g **Paclobutrazol 10 WP** (tên là Cultar ...) / 8 lít phun sương đều tán cây.
- => Với cách 3 này, cây ra hoa sau khi phun Paclo 25-30 ngày nhưng thường làm cây suy kiệt nhanh và bệnh nứt thân, xì mủ phát triển nếu không chăm sóc kỹ.

Bước 3: Phun thuốc tạo mầm hoa và thúc nhú mầm hoa

- Đồng thời sau khi phun Paclo và xiết nước 1 tuần, phun định kỳ 5-7 ngày / lần **F.Bo-Bột Ra Hoa:** 15g / 8 lít (phun 2-3 lần) giúp tạo mầm hoa nhanh, làm bộ lá mau già, ức chế sự phát triển chồi non. Hoặc có thể dùng **Food-MX3 (1-21-21+3Zn)** cũng hiệu quả cao.
  - Khoảng 45-50 ngày sau phun Paclo-cách 2 (hoặc sau xiết nước-cách 3), pha 35 ml **RA HOA C.A.T** + 15 g **F.Bo-Bột Ra Hoa** phun sương đều tán cây và trong thân 2 lần (7 ngày / lần) thúc cây nhú mầm hoa.
- Sau khi phun **RA HOA C.A.T** + **F.Bo-Bột Ra Hoa** lần 2 khoảng 5-7 ngày sẽ thấy u (mầm hoa) nhú dạng mắt cua đồng loạt ở các dạ cành cấp 1.

Bước 4: Rước bông đồng loạt

Khi mầm hoa nhú phun thuốc rước bông (như bước 3-ra hoa chính vụ) và tưới nước đều đặn lại.

*** Một vài chú ý khi xử lý ra hoa sớm vụ ở miền Tây:**

- Khi đang đập nylon, nếu gặp trời nắng thì dỡ ngay để phơi đất cho khô nhanh, xong chiều lo đập lại phòng mưa. Vì thông thường ngày nắng trong mùa mưa rất ít, mà chúng ta lại xử lý sớm vụ mùa này.
- Nhà vườn thường đập nylon đến khi hoa đã đậu và nhiều khi đến cả thu hoạch nhằm để hạn chế nước mưa làm đọt non phát triển ảnh hưởng xấu đến sự thụ phấn của hoa và tranh dinh dưỡng trái sau này. Điều này nếu không chú ý sẽ làm cây thiếu nước. Do vậy những nhà vườn kinh nghiệm thường dỡ hé nylon tưới nước khi hoa đã nhú, tưới thêm đều đặn khi cây đang nuôi trái.

2. Xử lý ra hoa sớm vụ ở miền Đông:

Vườn hay Trang trại ở miền Đông không có hệ thống kinh mương như ở miền Tây nên gần như không áp dụng kỹ thuật xiết nước được. Để có trái bán vào đầu năm Ất Dậu, làm 4 bước như sau:

Bước 1: Bón phân đón ra hoa

Khi lá non sắp mở hết, lá sắp có màu xanh trắng, bón khoảng 2 kg DAP + 1 kg K_2SO_4 / cây 5-6 tuổi.

Bước 2: Bắt cây cảm ứng ra hoa

Khi lá non của coi 2 đã mở hết, đã đủ độ chín của lá (lá có màu xanh trắng, bóng láng), pha 50 g **Paclobutrazol 10 WP** / 8 lít phun sương ướt đều cây. Trước phun thuốc phải ngưng tưới (nếu có).

Bước 3: Giúp tạo mầm hoa và thúc nhú mầm hoa

Giống như bước 3 của xử lý ra hoa sớm vụ ở miền Tây, sau khi phun Paclo, phun định kỳ **F.Bo-Bột Ra Hoa** 2-3 lần rồi khoảng 45-50 ngày sau phun **RA HOA C.A.T + F.Bo-Bột Ra Hoa** phun sương đều tán cây và trong thân 2 lần (7 ngày / lần) để thúc cây nhú mầm hoa. Sau đó khoảng 5-7 ngày sẽ thấy u (mầm hoa) nhú dạng mắt cua đồng loạt ở các dạ cành cấp 1.

Bước 4: Rước bông đồng loạt

Khi mầm hoa nhú phun thuốc rước bông (như bước 3-ra hoa chính vụ) và tưới nước đều đặn lại.

C. ĐẬU TRÁI:

1. Thúc đợt ra trước khi hoa nở:

- Khi hoa vừa nhú đồng loạt được 1-2 tuần, nếu thấy đợt non vừa nhú thì pha 1 gói 1 g **ProGibb 10SP** + 15 g **Food-MX3 (1-21-21+3Zn)** hoặc **F.Bo-Bột Ra Hoa** / 8 lít, phun sương 1 lần đều tán cây giúp đợt non vươn ra nhanh và lá già đi nhanh. Lá già đi trước khi hoa nở để không làm hoa và trái non rụng sau này.

Chú ý: + Không nên bón phân gốc trong giai đoạn hoa nhú cho đến đậu trái xong vì sẽ làm cây ra đợt non, dễ gây rụng hoa, trái non và rụng trái sau này.

- + Giai đoạn hoa nhú đến thu hoạch phải tưới nước đều đặn cho cây. Nhưng trước khi hoa nở rõ 4-5 ngày thì giảm lượng nước (giảm ½ so với trước) sẽ giúp hoa thụ phấn tốt hơn.

2. Tỉa hoa:

Hoa Sầu riêng rất nhiều, cây không có sức nuôi hết, vậy nếu được nên tỉa bớt. Việc tỉa hoa được thực hiện khi đường kính nụ hoa được 1 cm. Nhiều chuyên gia cho rằng việc tỉa bớt 2/3 số chùm hoa trên cây ở giai đoạn 20-30 ngày sau khi hoa xuất hiện làm tăng trọng lượng hoa; sản lượng; chất lượng trái như vỏ trái, cớ và trọng lượng trái cũng tăng. Tỉa hoa còn tùy thuộc vào từng giống, ví dụ giống Chanee chỉ để lại những hoa to ... Phải tỉa bớt các hoa mọc sát thân, ở đầu cành, mọc quá xít và các hoa mọc quá sớm hoặc quá trễ để tránh cho cây mất sức nhiều và thụ phấn tốt hơn.

- Nhưng trong thực tế, phần lớn nhà vườn chưa làm kỹ khâu tỉa hoa này vì chưa biết số trái sẽ đậu là bao nhiêu và để đỡ tốn công nhà vườn thường chờ đậu trái xong tỉa luôn thể 1 lần.

3. Phun thuốc giúp hoa nở đều, dễ thụ và chống rụng hoa:

Sau khi tỉa xong (hoặc khi hoa nhú được 5 cm), pha 35 ml **ĐẬU TRÁI C.A.T** + 15 g **Food-MX3 (1-21-21+3Zn)** / 8 lít, phun sương đều chùm hoa và tán cây thêm 2-3 lần nữa (7 ngày / lần) để giúp đợt lá già nhanh trước khi hoa nở và hoa phát triển tốt, dễ thụ phấn.

4. Thụ phấn bổ sung:

Để cho Sầu riêng thụ phấn tự nhiên có một số nhược điểm như đậu trái ít, ở những vị trí không thuận lợi, không chủ động được thời gian thu hoạch... Thụ phấn bổ sung có những ưu điểm sau:

- Giúp cho thụ phấn đậu trái nhiều hơn, trái được thụ phấn nhiều hạt, trái to hơn, không méo mó.
- Tập trung trái đậu được vào những vị trí thuận lợi như ở chỗ thấp, cành to, dễ chăm sóc, thu hoạch, ít bị thiên tai, gió bão làm gãy, rụng.
- Chủ động biết trước ngày thu hoạch, ví dụ nếu lấy giống bố Monthong thụ cho hoa cái giống Chanee thì khoảng 120 ngày sau thụ phấn thì thu hoạch là vừa.

*** Cách thụ phấn bổ sung:**

- Đặc điểm của hoa Sầu riêng là nở về đêm. Bao phấn tung phấn vào buổi chiều thời gian thụ phấn từ 7 giờ rưỡi tối trở đi, tốt nhất là 8- 10 giờ đêm.
- Vào buổi sáng, cắt một số hoa nở của cây làm bố, mang về nhà, cắt lấy các chùm nhị để vào chén đĩa sứ hay thủy tinh (khô) lấy vải mùng trùm lại, để nơi khô ráo, đến chiều bao phấn nở tung phấn.

Chập tối gỡ bỏ cuống nhị, xác bao phấn, gom phấn lại rồi dùng một cây bút lông hoặc que tre đầu buộc bông gòn quét phấn rồi phết nhẹ vào đầu nhụy hoa của giống mẹ.

⇒ **Chú ý:** Có 2 kinh nghiệm cần tham khảo:

- Nhà vườn ở Ngũ hiệp-Cai Lậy thường dùng một cây bút lông hoặc que tre đầu buộc bông gòn quét đều tất cả các hoa trong chùm (khi chùm hoa nở rộ khoảng 8-10 giờ đêm) trong vòng 3 đêm liên tục. Kết quả đậu trái cũng khá tốt trên giống Khổ qua xanh.
- Nhà vườn ở miền Đông khi hoa nở rộ, thường thắp đèn neon từ 7 giờ tối đến 10 giờ tối liên tục 3-4 ngày để thu hút côn trùng đến giúp hoa thụ phấn. Có một loại vật giúp Sầu riêng thụ phấn rất tốt đó là con dơi. Dơi giúp thụ phấn vào ban đêm, mùi hoa hắc khi nở hấp dẫn dơi, hoa to mở rộng, có đường, mật, phấn nhiều, đủ thức ăn cho dơi. Hoa Sầu riêng nở trên cành to nên dơi dễ bay tới đậu.

D. NUÔI TRÁI:

1. Khi lứa trái đầu to bằng trứng ngỗng trở lên:

a. Tỉa trái:

Để quá nhiều trái, cành sẽ dễ gãy khi có gió lớn. Cần tỉa bớt, tùy theo cây lớn bé mà giữ lại số trái. Tỉa bớt các trái kề nhau vì chúng dễ bị sâu đục trái phá hoại. Tỉa trái méo mó, sâu bệnh và cả trái gần ngoài ngọn. Tiến hành tỉa trái 2 lần: khi trái bằng trứng cút và khi trái bằng trứng ngỗng.

b. Bao trái:

Nếu được nên bao trái, mục đích là hạn chế sâu, nấm bệnh phá hoại và cho trái đẹp, cao cấp, bán được giá cao. **Cách làm:** Tỉa trái lần 2 xong phun thuốc trừ sâu, nấm có sẵn trên trái, 1 ngày sau dùng túi MAI XUÂN loại 40 x 50 cm bao trái lại, xiết chặt miệng bao. Nếu bao trái thì đỡ tiền thuốc.

c. Phun trên lá:

- Phun **DƯỠNG TRÁI** (35 ml / 8 lít) + 15 g **Food-MX4 (10-0-35+3Ca)** định kỳ 15 ngày / lần để nuôi trái và giúp chống nứt vỏ, ngọt trái, chống sượng và tăng chất lượng trái. Phun sớm để ngoài việc nuôi trái còn chống rụng trái non và ức chế đợt non phát triển.
- Pha thêm **NUTRIMIX** (15 ml / 8 lít) 1-2 lần để giúp tăng hương vị và phẩm chất trái.

2. Chống hiện tượng sượng trái:

- Giúp cây ra hoa và thụ phấn tốt. Hạn chế tác hại làm lay gốc, hư rễ, hư lá của gió bão.
- Không bón phân có chứa Cl khi cây đã cho trái. Chỉ bón phân NPK trên bao bì ghi rõ là không chứa Cl cũng như tránh bón xác mắm... Bón phân gốc khi nuôi trái cần thận trọng, nếu gặp loại có đạm (N) quá cao làm đợt non phát triển tranh dinh dưỡng với trái, dễ bị sượng trái. Theo kinh nghiệm nhiều nhà vườn và ở Mã lai thì chỉ bón phân gốc 2-3 lần đến trước ra hoa, còn trong quá trình ra hoa-đậu trái-nuôi trái thì không bón để tránh hiện tượng sượng trái, họ cũng nuôi cây hơn nuôi trái.
- Nên bổ sung Ca (phun **Food-MX4 10-0-35+3Ca**) đều đặn để màng tế bào của ruột trái, vỏ trái đều phát triển tốt.
- Cần bón phân có chứa S cho cây như K_2SO_4 , phân bón lá. Không nên phun thuốc "phì" cho trái.
- Tưới nước đều đặn, không cho cây bị khô hạn rồi gặp mưa hoặc tưới nước nhiều.
- Nếu cây bị bệnh nứt thân, xì mủ thì phải phun thuốc trừ ngay, pha 30 g Fungal hoặc Aliette / 8 lít phun ướt đều tán cây còn trên thân thì lấy dao cạo sạch vết bệnh rồi hoà sệt Fungal quét đều.

Hộp thư Tư vấn Kỹ thuật: 56/103-Cây trâm-P.11-Gò Vấp-Tp.HCM

ĐT: (08) 9967 677 - 5894 930

KS Trúc: 0913.909 800 - KS Chương: 0918.763 851

Mai Xuân - sĐi lên cùng nhà nông! (tháng 1-2004)